

МОСКАЛЕНКО ЯРОСЛАВ, здобувач вищої освіти
Науковий керівник - **ДУБІНІНА МАРИНА**, д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ У СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІЗ ФІНАНСОВОЮ ЗВІТНІСТЮ

Анотація: Здійснено порівняльний аналіз інтегрованої та фінансової звітності, розглянуто їхні спільні та відмінні характеристики, зокрема об'єкт дослідження, часову орієнтацію, рівень розкриття інформації та підхід до оцінки ризиків. Дослідження підкреслює переваги інтегрованої звітності у контексті прозорості, довгострокової стійкості бізнесу та стратегічного управління, водночас звертаючи увагу на виклики, пов'язані з її впровадженням.

Ключові слова: інтегрована звітність, фінансова звітність, корпоративна звітність, порівняльний аналіз, нефінансова інформація, управлінські рішення.

В умовах сучасної економіки фінансова звітність вже не забезпечує повного уявлення про бізнес-модель компанії та її стратегічний розвиток. Традиційна фінансова звітність відображає минулі події, аналізує фінансові результати діяльності підприємства, однак не враховує довгострокові перспективи, стратегію та можливості розвитку. У відповідь на ці виклики виникла інтегрована звітність як нова концепція корпоративної звітності, що забезпечує комплексний підхід до оцінки діяльності підприємства. Її основою є інтегроване мислення, яке гармонізує фінансову та нефінансову (управлінську) звітність, дозволяючи оцінювати не лише фінансовий стан, а й соціальні, екологічні та управлінські аспекти діяльності компанії. Це дає змогу отримати більш об'єктивну та всеохоплюючу картину функціонування підприємства, підвищити якість управлінських рішень і визначити ключові стратегічні напрямки розвитку.

Метою даного дослідження є порівняльний аналіз інтегрованої та фінансової звітності, визначення їхніх спільних та відмінних характеристик, а також оцінка перспектив подальшого розвитку інтегрованої звітності як ключового елемента корпоративної звітності. Фінансова звітність традиційно містить інформацію про фінансовий стан, доходи, витрати, активи та зобов'язання підприємства, відображаючи його фінансові результати відповідно до прийнятих бухгалтерських стандартів. Інтегрована звітність, на відміну від фінансової, розглядає діяльність підприємства комплексно, включаючи інформацію про фінансовий, людський, інтелектуальний, соціально-репутаційний, виробничий та природний капітали. Це забезпечує глибше розуміння факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємства та його стійкість у довгостроковій перспективі.

Окрім змістовного наповнення, важливим аспектом порівняльного аналізу є часова орієнтація двох видів звітності. Фінансова звітність фокусується на аналізі минулих фінансових результатів, що обмежує її прогностичний потенціал. Інтегрована звітність, навпаки, охоплює як ретроспективний, так і перспективний аналіз, що дає змогу оцінювати стратегічні напрями розвитку

компанії, потенційні ризики та можливості. Рівень розкриття інформації також є значущою відмінністю: фінансова звітність обмежується виконанням встановлених регламентів і стандартів, тоді як інтегрована звітність забезпечує значно вищу прозорість, включаючи дані про стратегію, ризики, можливості та зв'язки між різними аспектами діяльності компанії.

Ще одним суттєвим фактором є підхід до оцінки ризиків та економічної безпеки. Фінансова звітність містить обмежену кількість показників, що дозволяють оцінювати ризики, зосереджуючись переважно на фінансових аспектах. Інтегрована звітність, у свою чергу, враховує широкий спектр ризиків, зокрема політичні, екологічні, виробничі, комерційні та соціальні фактори, що впливають на діяльність підприємства. Це сприяє більш комплексному підходу до ризик-менеджменту та підвищенню рівня економічної безпеки.

Значна відмінність спостерігається й у методології оцінки вартості активів підприємства. Фінансова звітність визначає їхню вартість здебільшого на основі балансових показників, що може не завжди відображати реальний економічний стан компанії. Інтегрована звітність враховує ринкову оцінку активів, що забезпечує більш об'єктивне уявлення про капітал підприємства та його реальну цінність для стейкхолдерів. Джерела інформації для складання цих двох видів звітності також різняться: фінансова звітність базується переважно на бухгалтерських даних, тоді як інтегрована залучає нефінансову інформацію, що робить її більш адаптивною до потреб сучасного корпоративного управління.

Форма подання звітності також є важливим фактором, що відрізняє ці дві концепції. Фінансова звітність має стандартизовану форму, що відповідає національним та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку, таким як МСФЗ або національні П(С)БО. Інтегрована звітність не має єдиної уніфікованої форми, що надає компаніям можливість адаптувати її до власних потреб та специфіки діяльності. Вона включає такі ключові елементи, як опис організації та її середовища, бізнес-модель, стратегічні цілі, ризики та можливості, система управління, аналіз діяльності та капіталів компанії, що дає змогу краще зрозуміти її стратегію та довгострокові перспективи розвитку.

З огляду на проведений аналіз, можна зробити висновок, що інтегрована звітність має значні переваги над фінансовою звітністю, оскільки забезпечує більш комплексний підхід до оцінки діяльності компанії, підвищує рівень прозорості, сприяє сталому розвитку бізнесу та формує довіру серед інвесторів і зацікавлених сторін. Вона дозволяє розкрити взаємозв'язки між фінансовими та нефінансовими аспектами діяльності компанії, що сприяє інтегрованому мисленню та ефективнішому управлінню.

Однак варто зазначити, що впровадження інтегрованої звітності супроводжується низкою викликів. Це, зокрема, складність підготовки та збору великої кількості інформації, відсутність єдиних стандартів, що ускладнює порівнянність між компаніями, додаткові витрати на розробку та аудит звітності, а також необхідність висококваліфікованих спеціалістів для її

підготовки. Також варто враховувати потенційний ризик розкриття чутливої інформації, що може вплинути на конкурентоспроможність компанії. Впровадження інтегрованої звітності потребує змін в організаційній культурі та процесах управління, що може викликати певний опір з боку керівництва та персоналу компанії.

Таким чином, проведений аналіз засвідчує, що, попри певні виклики, інтегрована звітність має суттєві переваги для забезпечення сталого розвитку компаній та формування довгострокової стратегії їхнього розвитку. Вона є перспективним напрямом розвитку корпоративної звітності, який потребує подальших досліджень, удосконалення методологічної бази та розробки єдиних стандартів для її ефективного застосування в управлінні підприємствами.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 23.03.2025).
2. Шевчук Н. Інтегрована звітність: концепція та економічна сутність. Економіка АПК. 2018. № 12. С. 95–102. URL: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201812095> (дата звернення: 23.03.2025).
3. Інтегрована звітність та фінансова звітність: спільне та відмінне. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/68792/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/integrovana_zvitnist_finansova_zvitnist_spilne_vidminne#google_vignette (дата звернення: 23.03.2025).
4. What is Integrated Reporting? ESG | The Report. URL: <https://esgthereport.com/what-is-integrated-reporting/> (дата звернення: 23.03.2025).
5. Безверхий К. В. Недоліки інтегрованої звітності підприємства. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти*: збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Дніпро, 28-29 березня 2019 року. Ч. 1. Дніпро: НМетАУ, 2019. С. 40–45. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/12366> (дата звернення: 23.03.2025).

